Bibliotecile publice în societatea informaţională

MARIA MAGDALENA FALL
Biblioteca Judeţeană Mureş

Zusammenfassung

Die öffentliche Bibliotheken in der Informationsgesellschaft

„Die Bibliotheken sind Tempel des Lernens, und das Lernen hat mehrere Menschen befreit als alle Kriege aus der Geschichte." (Carl Thomas Rowan, amerikanische Politiker und Schriftsteller, 1925-2000).

Der Begriff „Informationsgesellschaft" bezeichnet das Leitbild einer auf Informations- und Kommunikationstechnologien basierenden Transformationsgesellschaft und Informationsökonomie.

Weil die Menge der uns zur Verfügung stehenden Informationen explodiert, bedarf es zusätzlicher Dienstleistungen, um diese Informationsflut intelligent zu Steuern.

Die öffentlichen Bibliotheken sind die, die diese Dienstleistungen ermöglichen können mit den entsprechenden Facharbeitern in Information und Kommunikation.

Zurzeit kristallisieren sich für öffentlichen Bibliotheken folgenden Schwerpunkte in ihrer Arbeit heraus:

- *Informationen weltweit suchen, besorgen und bewerten. Die Qualität von Informationen bewerten zu können ist heute sehr nötig, und deshalb wird sie in Zukunft die wichtigste Aufgabe der Bibliothekare sein.*
- *Zentral wird in Zukunft der Zugang zu Internationalen Netzen wie Internet, Internet II, dem Hochgeschwindigkeits- und Wissenschaftsnetz sein.*
- *Vermittlung von Kompetenz im Umgang mit Informationen, als primäre Aufgabe der Bibliothekare.*
- *Die Bibliothek ist und bleibt ein kulturelles Zentrum, die die Möglichkeit zur menschlichen Begegnung bietet.*

In öffentlichen Bibliotheken waren die Bibliothekare und Bibliothekarinnen wichtiger als der Buchbestand, weil sie die nötigen Beratung boten und halfen damit,

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

aus dem immer großen Buchangebot schnell und treffsicher die für Nutzer relevanten und aktuellen Informationen auszuwählen.

Die Bibliotheken und ihrer Facharbeiter werden auch in die Informationsgesellschaft eine wichtige Rolle spielen.

Keywords: *public library, informational society, permanent education, e-Europe, internet.*

„*Biblioteca este templul învăţării, iar învăţătura a eliberat mai mulţi oameni decât toate războaiele istoriei*."
(Carl Thomas Rowan)

Societatea informaţională este societatea în care producerea şi consumul de informaţie este cel mai important tip de activitate, informaţia este recunoscută drept resursă principală, tehnologiile informaţiei şi comunicaţiilor sunt tehnologii de bază, iar mediul informaţional, împreună cu cel social şi cel ecologic, un mediu de existenţă a omului.[1]

Termenul „*Societate Informaţională*" descrie o economie şi o societate în care accesul, achiziţia, stocarea, prelucrarea, transmisia, răspândirea şi utilizarea cunoştinţelor şi a informaţiei joacă un rol decisiv. Fiind o societate bazată pe cunoaştere, se extinde în toate domeniile:

- social (telemedicina, teleactivităţi, telelucru, telealegeri, teleasigurare etc.);
- educaţional (educaţie şi învăţământ la distanţă, biblioteci virtuale, e-Teaching, e-Learning);
- cultural (muzee, galerii de artă pe Internet, digitizarea informaţiei: manuale digitizate, digitizarea patrimoniului naţional şi internaţional);
- ambiental (care are impact asupra utilizării resurselor şi protecţiei mediului înconjurător);
- economic (e-Comerţ, e-Banking, e-Learning, e-Money, e-Trading, achitare pe Internet, afacere pe Internet etc.).

Utilizarea Internetului se află la baza acestor transformări. Modul în care trăim, modul în care se fac afacerile, maniera în care se lucrează,

[1] http://europa.eu/pol/infso/index_ro.htm

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

metodele de studiu, comunicarea între oameni şi chiar maniera de petrecere a timpului liber sunt influenţate de Internet

Factorii importanţi pentru trecerea la Societatea Informaţională sunt infrastructura de comunicaţii şi aplicaţiile informatice. Astfel, din punct de vedere politic, Societatea Informaţională trebuie să rămână o societate democratică, din punct de vedere economic, ea trebuie să-şi sporească posibilităţile de dezvoltare şi, din punct de vedere cultural, ea trebuie să devină o societate bazată pe cunoaştere.

Cantitatea informaţiilor pe care le avem la dispoziţie are o creştere exponenţială şi, din acest motiv, este necesar un sistem de coordonare a acestora, precum şi servicii de selectare corespunzătoare, bazate pe capacitatea specialiştilor de a analiza şi evalua informaţia, cu scopul de a-l ajuta pe beneficiar să obţină informaţii de calitate, de ultimă oră şi rapid.

Ca atare, pentru dezvoltarea societăţii informaţionale, alături de tehnologiile de transmitere a informaţiei, un rol hotărâtor îl are şi conţinutul informaţiei transmise, care, alături de programele de calculator şi muzică, constituie bunuri virtuale, bunuri ale unei lumi digitizate, care se pot descărca direct din reţea.

Se pune întrebarea: ce rol vor juca bibliotecile în noua eră informaţională, în noua societate informaţională?

Biblioteca era definită acum câteva sute de ani de Justus Lipsius[2] ca semnificând trei lucruri - „*trio significat: Locum, Armarium, Libros*," adică locul cu rafturi şi cărţi. Ne punem întrebarea dacă va putea biblioteca deveni în viitor doar o reţea de distribuţie de informaţii digitizate sau de date?

Sheldon Brook scria că „*biblioteca reprezintă un concept, nu un loc fizic, o activitate şi nu o clădire*." Cunoscutul specialist englez în ştiinţa informării, Maurice Line, consideră că „*important este ca circuitele comunicării să funcţioneze, informaţia să ajungă la utilizator în locul şi momentul potrivit...*"

Cine anume furnizează informaţia şi în ce fel, constituie o problemă secundară.[3]

---

[2] Justus Lipsius, filolog olandez care a trăit între anii 1547-1606.

[3] Elena Târziman, S. M. Antonescu, Cristina Popescu, ***Studii de bibliologie şi ştiinţa informării***, Bucureşti, s.n., 2002

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

Bibliotecile publice au apărut tocmai pentru a permite accesul fiecărei persoane din societate la informaţiile necesare acesteia, constituind premiza unei societăţi civilizate, democratice, bine informate, acest rol fiind foarte important în orice fel de societate. Deci, existenţa bibliotecilor publice nu se pune sub semnul întrebării nici în societatea informaţională. Ele vor exista în continuare, probabil într-o structură diferită, oferind servicii multiple, urmând să se transforme din centre info-documentare în centre info-umane, iar rolul şi sarcinile bibliotecarilor se vor schimba, şi ei, ca specialişti în mânuirea informaţiilor, vor deveni mult mai importanţi, chiar indispensabili pentru societatea informaţională.

Profesia de bibliotecar îşi va recăpăta importanţa de altădată, pentru că bibliotecarii sunt mai importanţi decât colecţia de documente a unei biblioteci, ei fiind aceia care oferă asistenţa necesară şi acordă astfel un ajutor important în alegerea corespunzătoare a unui document din imensitatea de documente existente.

Bibliotecile, bazate pe organizarea stocurilor imense de documente fizice, având funcţia de conservare ordonată a cunoaşterii, trebuie să-şi schimbe aceste structuri, considerate rigide, şi să găsească modalităţi flexibile de stocare şi punere în circulaţie a informaţiilor.

O societate democratică manifestă spirit de colaborare şi are nevoie, deci, de o comunicare generalizată, deschisă, care nu mai poate fi servită de structurile închise, rigide, existente la momentul actual, ci de structuri deschise şi flexibile. Prin urmare, bibliotecile publice trebuie să se acomodeze cu schimbările continue ale cerinţelor societăţii informaţionale. De modul şi rapiditatea cu care fac acest lucru depinde, de fapt, soarta lor.

Dacă, până acum, circulaţia liberă a informaţiei, care a jucat un rol important în dezvoltarea cunoaşterii, s-a centrat pe stabilitatea cărţii şi a deprinderilor intelectuale legate de carte, era modernă pune problema, tot mai stringentă, ca mişcarea informaţiei să se supună unor abordări ecologice, trecându-se de la documentele fizice, ca suport informaţional, la cele electronice, digitizate. Fiecare carte se poate împrumuta prin serviciile directe sau la distanţă ale bibliotecii, dar găsirea documentului corect, care să satisfacă nevoile utilizatorului, necesită cunoştinţe de specialitate iar, în viitor, obţinerea unei informaţii necesare, de calitate şi de ultimă oră, dintr-un mare aflux informaţional, va fi şi mai dificilă. Ca atare,

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

importanţa muncii în bibliotecă şi rolul bibliotecarului se vor schimba; şi serviciile oferite se vor diversifica.

Pentru bibliotecile publice se cristalizează patru direcţii principale privind activităţile pe care vor trebui să le desfăşoare:

1. Căutarea de informaţii în lumea întreagă, procurarea şi evaluarea acestora pe cale convenţională şi electronică. Se ştie că Internetul nu oferă doar informaţii de calitate, iar calitatea informaţiei o poate aprecia doar un specialist. Sarcina primordială a bibliotecarilor este de a ajuta utilizatorul să se orienteze în această junglă de informaţii, el fiind abilitat să evalueze şi să selecteze informaţiile de calitate.

Activitatea actuală bibliotecilor, de a pune la dispoziţie baza materială de informaţii, nu este încă depăşită. Această bază materială este formată, predominant, din documente sub formă de cărţi, ziare, reviste, dar încep să apară din ce în ce mai mult documentele sub formă electronică. Pentru că bibliotecile au obligaţia să asigure accesul la informaţii de toate felurile, ele nu pot exclude nici un fel de purtător de informaţii.

2. Inovaţiile permanente, pe care bibliotecile publice trebuie să le facă pentru a satisface nevoile şi cerinţele unei societăţi informaţionale, au în vedere legarea la diferite reţele internaţionale, ca Internetul de exemplu. În acest context, este necesar ca bibliotecile publice şi specialiştii în informaţii să aibă acces, cât mai repede, la Internet2, care este o reţea internaţională ştiinţifică de mare viteză, şi să obţină, la preţ accesibil, extinderea posibilităţii de acces pentru întreaga populaţie.

3. A treia sarcină a bibliotecarilor, într-o societate informaţională, este transmiterea de competenţe utilizatorilor bibliotecii privind manipularea informaţiilor. Acest lucru se referă atât la capacitatea de a folosi motoarele de căutare, cât şi la deprinderea şi stimularea copiilor de a citi. Sunt deja multe biblioteci care oferă servicii de iniţializare în folosirea Internetului, dar aceasta este doar o mică activitate din paleta largă de sarcini, dintre care aş aminti învăţarea pe tot parcursul vieţii, promovarea lecturii, promovarea şi păstrarea pentru posteritate a valorilor culturale şi altele.

4. Într-o lume dominată de comunicarea virtuală, biblioteca primeşte o semnificaţie sporită, şi anume ca loc al posibilelor contacte reale dintre oameni. Astăzi când „chat-ul" se foloseşte mai des ca loc de

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

întâlnire şi comunicare între tineri, chiar vorbirea la telefon este preferată întâlnirilor directe, biblioteca valorează enorm pentru contracararea izolării. Deci, ca loc al schimburilor de idei şi al întâlnirilor literare, trebuie să facă oferte corespunzătoare de activităţi, atractive, relaxante, distractive şi cu un conţinut de calitate. Bibliotecile publice trebuie să rezolve problemele arătate mai sus, pentru a face faţă, pe termen lung, schimbărilor continue ale nevoilor societăţii informaţionale.

Până în acest moment, bibliotecile publice din vestul Europei au reuşit, conform datelor statistice, să rămână centrele culturale cu numărul cel mai mare de vizitatori. Acest lucru se datorează gamei largi de servicii oferite de acestea, dar şi publicului dornic de o cultură superioară, de calitate. Ele asigură accesul la Internet, oferă posibilitatea de a asculta muzică sau chiar de a face muzică, se pregătesc şi se susţin referate, se citesc ziare, se discută şi se fac speculaţii despre bursă, se pregătesc excursii şi altele. La nivel european, majoritatea statelor au fost de acord că bibliotecile publice, alături de alte instituţii culturale, trebuie să-şi adapteze politicile manageriale cerinţelor societăţii informaţionale, care este în plină dezvoltare. Acest lucru a fost dezbătut la „Conferinţa Pulman" de la Oeiras, Portugalia, 13-14 martie 2003.

La această conferinţă, având ca temă **Bibliotecile publice, muzeele şi arhivele lucrând împreună într-o e-Europă**, au participat 41 de state, care au fost de acord cu patru priorităţi de bază şi cu un plan de acţiune în zece puncte prezentate în Manifestul Pulman şi Agenda Pulman pentru e-Europa.

e-Europa este un program al Uniunii Europene, cu ajutorul căruia este coordonat procesul de trecere spre societatea informaţională. El prevede modernizarea sistemului educaţional în aşa fel încât să pregătească copiii, tinerii, adulţii pentru a face faţă cerinţelor noii societăţi, la şcoală şi la locurile de muncă. Cu ajutorul acestui program şi cu noua strategie educaţională, Uniunea Europeană doreşte să devină cea mai puternică economie din lume bazată pe cunoaştere.

Planul de acţiune e-Europa, conceput în acest sens, a propus o mare varietate de măsuri pentru a atinge trei obiective majore:

- un Internet mai ieftin, mai rapid, mai sigur;
- investirea de resurse în oameni şi în acumularea de cunoştinţe;

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

- stimularea utilizării Internetului.

Manifestul Pulman subliniază rolul vital pe care bibliotecile publice îl au în satisfacerea necesităţilor resimţite de cetăţeni în era informaţională şi subliniază importanţa cooperării bibliotecilor publice, la nivel local, cu alte instituţii culturale şi educaţionale. Pentru că se ocupă de dezvoltarea activităţilor digitale, de educaţia permanentă, de diversitatea culturală, de atragerea cetăţenilor cu nevoi speciale şi asigură accesul acestora în toate spaţiile sale, biblioteca publică este, şi va rămâne, o structură de bază în societatea informaţională.

Europa se confruntă în prezent, şi probabil încă în viitorul apropiat, cu mari decalaje sociale, care trebuie reduse şi chiar eliminate în societatea informaţională. Aceste decalaje sociale sunt provocate de mai mulţi factori:

- **excluderea socială** - se referă la o pătură socială care trăieşte în pragul sărăciei şi, datorită schimbărilor structurale majore din societate, apar noi riscuri de sărăcire şi excludere socială (ca, de exemplu, schimbările de pe piaţa muncii din cauza globalizării, schimbărilor demografice, cu oameni trăind mai mult şi cu rate ale natalităţii în scădere, o creştere a diversităţii etnice, din cauza migrării internaţionale şi altele), pentru grupurile cele mai vulnerabile, cum sunt copiii, tinerii, bătrânii, şomerii şi familiile cu un singur susţinător. Tehnologia informaţiei şi serviciile on-line pot ajuta aceste categorii defavorizate pentru că permit un acces rapid şi uşor la serviciile publice. În acest context, bibliotecile reprezintă o forţă pentru binele public. Ele sunt deschise pentru oricine are nevoie de informaţii cu ajutorul cărora să poată face faţă provocărilor din viaţa particulară şi profesională. Bibliotecile publice sunt locuri accesibile, civilizate, cu un pronunţat caracter social, în care te simţi bine;
- **excluderea digitală** - este percepută ca o barieră pentru existenţa oamenilor. Lipsa cunoştinţelor de manipulare a noilor tehnologii de accesare a informaţilor poate fi un obstacol pentru obţinerea unui loc de muncă, şi nu numai. Persoanele care riscă excluderea socială şi cei intimidaţi de noua tehnologie trebuie să înveţe să utilizeze Internetul. O mare parte a populaţiei Uniunii Europene nu este încă conştientă de beneficiile posibile ale Internetului pentru propria lor existenţă. Alfabetizarea digitală este vitală într-o societate bazată pe cunoaştere,

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

oferind posibilitatea de a căuta şi de a găsi un loc de muncă, de a beneficia de e-instruire. Din păcate, discriminarea accesului la Internet a persoanelor excluse social duce la anularea şanselor lor la o viaţă mai bună. Bibliotecile publice pot contribui la eliminarea acestei discriminări prin lărgirea paletei de servicii oferite cetăţenilor comunităţii pe care o deservesc, în primul rând prin asigurarea punctelor de acces la Internet. Astfel, şomerii pot să vină la biblioteca publică să-şi caute loc de muncă, tineretul şi copiii pot accesa programele de îmbogăţire a cunoştinţelor, care să le completeze pe cele învăţate la şcoală, oamenii în vârstă pot să citească ziarele şi revistele pe care nu le mai pot cumpăra şi altele. Biblioteca ar trebui să devină sufletul comunităţii;

- **educaţia permanentă** - este definită ca întreg ciclul de educaţie de la învăţământul primar şi educaţia formală la toate nivelele până la instruirea independentă din viaţa adultă, fiind inclusă aici şi educaţia la distanţă, adică e-instruirea. Viitorul şi progresul oricărei ţări, inclusiv al României, în societatea informaţională, vor depinde de importanţa pe care organele competente o vor acorda educaţiei, instruirii şi reconfigurării structurii bibliotecilor, de valoarea investiţiilor în aceste zone; aceasta deoarece educaţia, instruirea şi buna informare previn segmentarea socială, contribuie la integrarea cât mai multor oameni în viaţa economică şi socială şi promovează dezvoltarea şi inovarea continuă, creativitatea şi calitatea. E-instruirea asigură accesul la educaţie şi instruire pentru toţi cetăţenii unei comunităţi, indiferent de statutul lor social, economic etc. Bibliotecile publice trebuie să devină centre info-umane de bază pentru educaţia permanentă, care încurajează dezvoltarea personală în context social şi care contribuie implicit la dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaştere.

Pentru eliminarea acestor decalaje sociale, ţările care fac parte din reţeaua Pulman[4] au întocmit un plan de acţiune pe termen lung pentru

[4] Reţeaua Pulman include state membre ale Uniunii Europene, state candidate şi ţări învecinate: Albania, Austria, Belarus, Belgia, Bosnia-Herţegovina, Bulgaria, Croaţia, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franţa, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Macedonia, Moldova, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Rusia, Serbia-Muntenegru, Republica Slovacă, Spania, Suedia, Turcia, Ucraina, Marea Britanie.

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

modernizarea bibliotecilor, pentru calificarea şi perfecţionarea personalului, în scopul transformării acestora în structuri deschise, flexibile, care să poată satisface cerinţele în continuă schimbare ale noii societăţi.

Printre priorităţile politicii Pulman se numără asigurarea de fonduri suficiente şi obţinerea susţinerii din partea instituţiilor abilitate pe plan local şi naţional a planului de acţiune e-European, care prevede intensificarea rolului bibliotecilor publice prin accelerarea dezvoltării ca centre de acces la resursele digitale. Atingerea acestui scop necesită din partea bibliotecilor realizarea de servicii inovative, tehnologii digitale, pentru a putea acorda cetăţenilor ajutorul de care au nevoie ca să-şi atingă scopurile personale într-o lume în schimbare, să contribuie la coeziunea socială şi la succesul unei economii bazate pe cunoaştere.

La conferinţa Pulman s-a căzut de acord că toţi cetăţenii vor beneficia de sprijinul substanţial al bibliotecilor publice la nivel local, naţional şi european în patru direcţii specifice:

1. **Democraţie şi cetăţenie** - construirea unei societăţi civile, democratice, care să ţină cont de nevoile întregii comunităţi, să ofere acces liber la cultură şi cunoaştere, să combată excluderea socială, să pună la dispoziţia oamenilor spaţii atractive; de asemenea, să preîntâmpine şi să satisfacă nevoile persoanelor cu dizabilităţi, adolescenţi, persoane în vârstă, şomeri şi a celor care locuiesc în zone rurale; să dezvolte servicii pentru e-guvern, e-comerţ, e-sănătate prin oferirea accesului neîngrădit, obiectiv şi prietenos la Internet şi instruirea în utilizarea resurselor electronice.

2. **Educaţie permanentă** - atragerea copiilor prin oferirea unui ambient stimulativ, amuzant pentru activităţi şcolare şi timp liber, în colaborare cu şcolile şi alte structuri educaţionale; dezvoltarea rolului de centre pentru învăţare informală neinstituţionalizată, oferind sprijinul necesar pentru învăţare permanentă în toate etapele vieţii; promovarea lecturii cu toate mijloacele posibile, inclusiv Internet, în scopul dezvoltării unei societăţi informaţionale funcţionale.

3. **Dezvoltarea socială şi economică** - sprijină combaterea analfabetismului digital prin asigurarea de puncte de acces la Internet şi instruirea necesară pentru folosirea acestuia de către public; colaborarea cu comunitatea locală a oamenilor de afaceri şi alţi factori locali care oferă

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

servicii informaţionale pentru susţinerea dezvoltării unei economii europene bazate pe cunoaştere.

4. **Diversitatea culturală** - susţinerea diversităţii etnice, culturale, lingvistice şi religioase, a identităţii culturale şi integrării sociale; păstrarea şi promovarea valorilor culturale pentru generaţiile viitoare.

Profesia de bibliotecar devine o profesie importantă sau, mai bine zis, îşi recapătă importanţa avută în trecut. Într-o societate informaţională, bibliotecarul trebuie să desfăşoare o activitate diversificată; el prelucrează, organizează, reperează, selectează, analizează, sintetizează, difuzează, conservă informaţia pe orice suport. Acesta este motivul pentru care se pune un accent deosebit pe asigurarea formării profesionale la standarde europene şi a perfecţionării continue a bibliotecarilor.

Persoanele care se specializează în domeniul transmiterii de informaţii către utilizatori trebuie să-şi dezvolte diferite aptitudini, cum ar fi:

- aptitudinea de relaţionare - care se referă la capacitatea de comunicare, autonomie, disponibilitate, empatie, spirit de echipă, aptitudini de negociere, simţ pedagogic;
- aptitudini de căutare - care se bazează pe curiozitate;
- aptitudini de analiză - care necesită spirit critic, putere de analiză şi sinteză;
- aptitudini de comunicare - care presupun discreţie şi reacţie;
- aptitudini de management - care cer perseverenţă şi rigoare;
- aptitudini de organizare - caracterizate prin putere de adaptare, capacitate de anticipare, putere de decizie, iniţiativă, spirit organizatoric.

Cu ajutorul acestor însuşiri psihice, individuale, bibliotecarul poate lucra în diverse domenii de competenţă:

- relaţii cu utilizatorii şi clienţii;
- aplicarea legislaţiei privind informarea;
- gestionarea conţinuturilor şi a cunoştinţelor;
- identificarea şi validarea surselor de informare;
- căutarea informaţiei;
- gestionarea colecţiilor şi a fondurilor de documente;
- completarea şi dezvoltarea colecţiilor şi a fondurilor de documente;
- comunicarea orală, scrisă, audio-vizuală, interpersonală, la nivel internaţional;
- comunicarea într-o limbă străină;

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

- utilizarea resurselor electronice specializate.

În concluzie, se vorbeşte mult despre viitorul bibliotecilor în Uniunea Europeană şi, în acest sens, se alocă resurse substanţiale, au loc întâlniri profesionale şi schimburi de experienţă, unde se dezbat teme de specialitate, care îi ajută mult pe bibliotecari în perfecţionarea lor continuă. În acest context, situaţia bibliotecilor din ţara noastră este dificilă, având în vedere că banii alocaţi de Uniunea Europeană, care pot fi cheltuiţi pentru îmbunătăţirea serviciilor şi pentru dotarea bibliotecilor cu tehnica cerută de o societate informaţională în plină dezvoltare, sunt insuficienţi. Perioada grea de tranziţie prin care trece ţara noastră nu a ocolit nici bibliotecile publice. Deşi s-a încercat descentralizarea acestora, în scopul de a veni în ajutorul lor, administraţiile locale nu au fost suficient încurajate pentru a susţine financiar bibliotecile publice. Există încă situaţii în care primăria hotăreşte să mute biblioteca dintr-o clădire în alta, de obicei una în care condiţiile sunt mai proaste, să folosească bibliotecarul pentru îndeplinirea unor sarcini care nu au nici o legătură cu biblioteca, defavorizând astfel cetăţenii comunităţii pe care o deserveşte respectiva bibliotecă publică.

În perioada comunistă, cenzura şi propaganda, desfiinţarea specializării biblioteconomice din cadrul universităţilor au dus la izolarea bibliotecilor şi ratarea unei mari schimbări care a avut loc în viaţa culturală din vestul Europei. Anii ‘60 au însemnat pentru această zonă geografică trecerea de la cultura elitistă la cultura populară, adică s-a pus accentul pe nevoile culturale ale cetăţeanului de rând şi nu pe nevoile unei elite intelectuale. S-a ajuns la concluzia că biblioteca trebuie să-i ajute pe oameni, indiferent cât de educaţi sau needucaţi sunt, în găsirea şi accesarea informaţiei de care au nevoie. Concepte ca: bibliotecarul care oferă referinţe, împrumutul interbibliotecar, folosirea bibliotecii ca loc de întâlnire şi dezbatere pentru cei din comunitate, sunt concepte care, în ţările din vestul Europei, s-au dezvoltat de la sine, pe când la noi nici astăzi nu sunt pe deplin asumate şi înţelese de bibliotecari şi mai ales, de administraţiile locale.

Democraţia presupune existenţa unui spaţiu fizic public de întâlnire şi discuţii pentru membrii comunităţii. Din acest punct de vedere, şi comunitatea noastră ar avea nevoie de o bibliotecă modernă, care să satisfacă cerinţele rezultate din definiţia dată de legislaţia bibliotecilor din Uniunea Europeană, şi anume: „*bibliotecile sunt definite ca institute hibrid:*

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

o treime cultură, o treime educaţie, o treime informaţie şi, împreună cu centrele de informare, sunt pe deplin integrate în crearea infrastructurii informaţionale naţionale."[5]

De câte ori trec pe lângă marele şi modernul Mureş Mall, construit într-o perioadă foarte scurtă de timp (erau suficienţi bani la dispoziţie), mă gândesc ce bibliotecă frumoasă, spaţioasă, modernă s-ar fi putut construi în locul acestui magazin! Cu săli de conferinţe, săli dotate cu multe calculatoare pentru accesarea Internetului, săli pentru activităţi cultural-educative destinate, în primul rând, copiilor, precum şi tuturor celorlalte categorii sociale. Poziţia centrală ar fi fost ideală pentru utilizatori, iar biblioteca putea să-şi exercite mai bine menirea de centru de informare, documentare şi socializare, satisfăcând astfel cerinţele societăţii informaţionale. În condiţiile actuale, bibliotecarii îşi desfăşoară activităţile cultural-educative în condiţii grele, în spaţiile destinate împrumutului de documente sau în holul de la intrarea în bibliotecă, unde circulaţia utilizatorilor deranjează şi perturbă activităţile, acestea pierzând uneori foarte mult din calitate.

Dezvoltarea societăţii informaţionale în ţara noastră este şi o prioritate a guvernului României, iar principala componentă a ei, în care se fac investiţii, este infrastructura fizică informaţională, adică dezvoltarea pieţii de tehnică informaţională, reducerea decalajului digital între urban şi rural prin dotarea şi legarea la Internet a unor zone rurale. Nu se vorbeşte, însă, de modul în care populaţia va putea participa activ la această societate informaţională, de exemplu cum se poate participa la e-guvernare, ce este e-sănătatea, cum se face e-asigurarea şi altele.

Se pleacă de la presupunerea că bibliotecile publice ar trebui şi ar putea să ajute la alfabetizarea digitală a populaţiei pentru că reprezintă o parte importantă a societăţii informaţionale. Finanţarea externă care se referă la susţinerea acestei societăţi consideră acest lucru subînţeles, doar că factorii de decizie nu consideră bibliotecile potrivite pentru această misiune, aşa că investesc banii în centre de documentare şi informare pe care le construiesc de la zero, dar care nu au personal calificat şi nu au o reţea formată. Astfel, bibliotecile publice sunt lipsite de fonduri

[5] http://europa.eu/pol/infso/index_ro.htm

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)

importante, dar foarte necesare pentru transformarea lor în instituţii deschise şi flexibile.

În concluzie, aplicarea programului Pulman, sau alinierea la cele propuse de ***Manifestul semnat de IFLA*** (Federaţia Internaţională a Asociaţiilor Bibliotecarilor) şi UNESCO în 1994 par vise frumoase, dar care se referă la alte biblioteci... poate bibliotecile româneşti ale viitorului îndepărtat.

Bibliografie selectivă:

- Gheorghe Buluţă, Sultana Craia, Victor Petrescu, ***Biblioteca azi: Informare şi comunicare***, Târgovişte, Editura Bibliotheca, 2004.
- Gheorghe Filip, ***Societatea informaţională - Societatea cunoaşterii. Concepte, soluţii şi strategii pentru România***, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2001.
- http://deposit.ddb.de
- http://ebooks.unibuc.ro/StiinteCOM/bibliologie
- http://europa.eu
- http://www.dilemaveche.ro
- Marcus Klein, Michaela Michel, ***Wissenschaftspublikation im digitalen Zeitalter: Verlage, Bibliotheken, Buchhandlungen in der Informationsgesellschaft***, Die Deutsche Bibliothek, 2002.
- Stelian Perţ, ***Societatea informaţională - Societatea cunoaşterii. Educarea şi formarea forţei de muncă***, Bucureşti, Editura Centrului de Informare şi Documentare Economică, 2004.
- Elena Tîrziman, S. M. Antonescu, Cristina Popescu, ***Studii de bibliologie şi ştiinţa informării***, vol. 6, Bucureşti, Universitatea din Bucureşti, 2002.

BDD-A19409 © 2009 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:20 UTC)